Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (šestého senátu)

13. února 2025 *

„Řízení o předběžné otázce – Zemědělství – Společná zemědělská politika – Nařízení (ES) č. 1782/2003 – Režim jednotné platby – Článek 33 – Nařízení (ES) č. 795/2004 – Platební nároky – Poskytnutí podpory – Článek 15 – Pojem ‚rozdělení' – Zmenšení zemědělských ploch po předběžném přiznání platebních nároků – Relevance tohoto zmenšení pro konečné poskytnutí podpory"

Ve věci C-625/23,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Corte suprema di cassazione (Nejvyšší kasační soud, Itálie) ze dne 17. července 2023, došlým Soudnímu dvoru dne 12. října 2023, v řízení

Società Agricola Circe di OL Società Semplice

proti

ST svým jménem a jako jednatel společnosti s jediným společníkem Agricola Case Rosse di ST,

Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA)

SOUDNÍ DVŮR (šestý senát),

ve složení: T. von Danwitz, místopředseda Soudního dvora vykonávající funkci předsedy šestého senátu, A. Kumin (zpravodaj) a I. Ziemele, soudci,

generální advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

za soudní kancelář: A. Calot Escobar, vedoucí

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

– za ST jednajícího vlastním jménem a jako jednatel společnosti s jediným společníkem Agricola Case Rosse di ST: G. M. Masoni, avvocato,

– za italskou vládu: G. Palmieri, jako zmocněnkyně, ve spolupráci s: M. Di Benedetto a E. Feoloa, avvocati dello Stato,

* Jednací jazyk: italština.

– za Evropskou komisi: A. C. Becker a F. Moro, jako zmocněnkyně,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 ze dne 29. září 2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce a kterým se mění nařízení (EHS) č. 2019/93, (ES) č. 1452/2001, (ES) č. 1453/2001, (ES) č. 1454/2001, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 1251/1999, (ES) č. 1254/1999, (ES) č. 1673/2000, (EHS) č. 2358/71 a (ES) č. 2529/2001 (Úř. věst. 2003, L 270, s. 1; Zvl. vyd. 03/40, s. 269), jakož i článku 15 nařízení Komise (ES) č. 795/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se stanoví prováděcí pravidla k režimu jednotné platby podle nařízení (ES) č. 1782/2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce (Úř. věst. 2004, L 141, s. 1; Zvl. vyd. 03/44, s. 226).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu, v němž stojí Società Agricola Circe di OL Società Semplice (dále jen „Società Agricola Circe“) a ST, který jedná vlastním jménem a jako jednatel společnosti s jediným společníkem Agricola Case Rosse di ST (dále jen „Agricola Case Rosse“), proti Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA) (Agentura pro poskytování podpor v odvětví zemědělství, Itálie), ohledně konečného přiznání platebních nároků v rámci režimu jednotné platby společnosti Società Agricola Circe.

Právní rámec

Unijní právo

Nařízení č. 1782/2003

3 Nařízení č. 1782/2003 bylo zrušeno nařízením Rady (ES) č. 73/2009 ze dne 19. ledna 2009, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce a kterým se mění nařízení (ES) č. 1290/2005, (ES) č. 247/2006, (ES) č. 378/2007 a zrušuje nařízení (ES) č. 1782/2003 (Úř. věst. L 30, s. 16).

4 Body 16, 21, 24, 25, 28, 29 a 30 odůvodnění nařízení č. 1782/2003 uváděly:

„16. Identifikace zemědělských pozemků je klíčovým prvkem správného používání režimu vázaného na plochu. […]

[…]

(21) Režimy podpor, na něž se vztahuje společná zemědělská politika, poskytují přímou podporu příjmů, zejména s cílem zajistit zemědělskému obyvatelstvu přiměřenou životní úroveň. Tento cíl je úzce spjat se zachováním venkovských oblastí. Aby se zabránilo jakémukoli nepatřičnému přidělení zdrojů Společenství, je třeba, aby žádná podpora nebyla vyplacena ve prospěch zemědělců, kteří uměle vytvořili podmínky vyžadované pro získání těchto plateb.

[…]

(24) Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství Společenství a rozvoj norem v oblasti jakosti potravin a životního prostředí nutně způsobují pokles úředních cen zemědělských produktů a zvýšení výrobních nákladů pro zemědělské podniky v [Evropském] Společenství. Pro dosažení těchto cílů a propagaci udržitelného a více tržně zaměřeného zemědělství je třeba přejít od podpory produkce k podpoře producentů zavedením odděleného systému podpory příjmů pro každý zemědělský podnik. Ačkoliv se částky skutečně vyplacené zemědělcům nezmění, oddělením se výrazně zvýší účinnost podpory příjmů. Je tudíž vhodné, aby jednotná platba na zemědělský podnik závisela na dodržování norem v oblasti životního prostředí, bezpečnosti potravin, zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat, jakož i na udržování zemědělského podniku v dobrém zemědělském a ekologickém stavu.

(25) Uvedený systém by měl seskupit určitý počet stávajících přímých plateb, vyplacených zemědělcům podle různých režimů, do jednotné platby, která by byla stanovena na základě předchozích nároků v referenčním období upravených tak, aby bylo přihlédnuto k úplnému provedení opatření zavedených v rámci Agendy 2000 a ke změnám výší podpory stanovených v tomto nařízení.

[…]

(28) S cílem ponechat zemědělcům volnost, aby si vybrali, co budou produkovat na své půdě, včetně produktů stále podřízených spojené podpoře, a zlepšit tak jejich orientaci na trh, neměla by být jednotná platba podmíněna produkcí konkrétního produktu. Aby se však zabránilo narušení hospodářské soutěže, měly by být některé produkty vyloučeny z produkce na půdě, na kterou lze poskytnout podporu.

(29) Za účelem stanovení částky, na kterou by měl mít zemědělec v rámci nového režimu nárok, je vhodné odvolat se na částky, které mu byly poskytnuty během referenčního období. […] Jednotná platba by měla být stanovena na úrovni zemědělského podniku.

(30) Aby se usnadnil převod práv na prémii, je třeba rozdělit celkovou částku, na kterou může mít zemědělský podnik nárok, na několik částí (platebních nároků) a spojit ji s určitým počtem stanovených hektarů, na něž lze poskytnout podporu. Aby se zabránilo spekulativním převodům vedoucím ke kumulaci platebních nároků, které neodpovídají zemědělské skutečnosti, je vhodné stanovit pro poskytnutí podpory spojení mezi nároky a určitým počtem hektarů, na něž lze poskytnout podporu, jakož i možnost omezit převod nároků v regionu. Měla by být stanovena zvláštní ustanovení pro podporu, která není přímo spojena s plochou, s přihlédnutím ke zvláštní situaci v chovu ovcí a koz.“

5 Článek 1 tohoto nařízení zněl takto:

„Toto nařízení stanoví:

[…]

– podporu příjmů zemědělců (dále jen ‚režim jednotné platby‘),

[…]“

6 Článek 2 daného nařízení stanovil:

„Pro účely tohoto nařízení se:

a) ‚zemědělcem‘ rozumí fyzická nebo právnická osoba či skupina fyzických nebo právnických osob, nehledě na právní formu skupiny a jejích členů podle vnitrostátních právních předpisů jednotlivých členských států, jejíž zemědělský podnik se nachází na území Společenství […] a která vykonává zemědělskou činnost;

b) ‚zemědělským podnikem‘ rozumí soubor produkčních jednotek spravovaných zemědělcem, které se nacházejí na území stejného členského státu;

c) ‚zemědělskou činností‘: rozumí produkce, chov zvířat nebo pěstování zemědělských produktů, včetně sklizně, dojení, plemenářské činnosti a chovu zvířat pro zemědělské účely nebo udržování půdy v dobrém zemědělském a environmentálním stavu […]

[…]“

7 Článek 33 nařízení č. 1782/2003, nadepsaný „Poskytnutí podpory“, stanovil:

„1. Zemědělci mají přístup k režimu jednotné platby:

[…]

3. Pokud došlo k fúzím během referenčního období nebo nejpozději do 31. prosince roku, který předchází roku použití režimu jednotné platby, má zemědělec spravující nový zemědělský podnik přístup k režimu jednotné platby za stejných podmínek jako zemědělci, kteří spravovali původní zemědělské podniky.

Pokud došlo k rozdělení během referenčního období nebo nejpozději do 31. prosince roku, který předchází roku použití režimu jednotné platby, mají zemědělci, kteří spravují zemědělské podniky, poměrný přístup k režimu jednotné platby za stejných podmínek jako zemědělec, který spravoval původní zemědělský podnik.“

8 Článek 36 odst. 1 tohoto nařízení stanovil:

„Podpora poskytnutá podle režimu jednotné platby je vyplacena pro platební nároky stanovené v kapitole 3, doprovázené stejným počtem hektarů, na něž lze poskytnout podporu a které jsou stanoveny v čl. 44 odst. 2.“

9 Článek 38 uvedeného nařízení stanovil:

„Referenční období zahrnuje kalendářní roky 2000, 2001 a 2002.“

10 Kapitola 3 nařízení č. 1782/2003, nadepsaná „Platební nároky“, obsahovala článek 43 tohoto nařízení, rovněž nadepsaný „Stanovení platebních nároků“, který v odstavci 1 stanovil:

„Aniž je dotčen článek 48, každý zemědělec využije nárok na platbu na hektar, který se vypočítá vydělením referenční částky tříletým průměrem všech hektarů, které udělují nárok během referenčního období na přímé platby, jejichž seznam je uveden v příloze VI.

Celkový počet platebních nároků se rovná uvedenému průměrnému počtu hektarů.

[…]“

11 Článek 44 odst. 1 a 2 uvedeného nařízení stanovil:

„1. Každý platební nárok vázaný na hektar, na který lze poskytnout podporu, uděluje právo na výplatu částky, která je stanovena platebním nárokem.

2. ‚Hektarem, na který lze poskytnout podporu‘ se rozumí jakákoli zemědělská plocha zemědělského podniku, která se využívá jako orná půda nebo stálá pastvina, kromě ploch, na nichž jsou trvalé kultury a lesy nebo které jsou vyčleněny pro nezemědělskou činnost.“

Nařízení č. 795/2004

12 Nařízení č. 795/2004 bylo zrušeno nařízením Komise (ES) č. 1120/2009 ze dne 29. října 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k režimu jednotné platby podle hlavy III nařízení Rady (ES) č. 73/2009, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce (Úř. 2009, L 316, s. 1).

13 Body 1, 2, 10 a 11 odůvodnění nařízení č. 795/2004 uváděly:

„(1) Je třeba stanovit prováděcí pravidla k hlavě III nařízení [č. 1782/2003], kterým se zavádí režim jednotné platby pro zemědělce.

(2) Z důvodů jasnosti je vhodné stanovit některé definice. Tam, kde je to vhodné, by se měly používat definice, které se již uplatňují v podobných situacích a/nebo které se již užívají řadu let.

[…]

(10) Pro snadnější zavedení režimu jednotné platby je třeba umožnit členským státům, aby v roce předcházejícím prvnímu roku zavedení režimu začaly zjišťovat potenciální oprávněné osoby tohoto režimu, zejména v případech, kdy u hospodářství došlo ke změnám v důsledku dědictví nebo změn v právním řádu, a předběžně stanovily platební nároky.

(11) Článek 33 nařízení [č. 1782/2003] vymezuje zvláštní okolnosti, za kterých mají zemědělci přístup k režimu jednotné platby. Aby se předešlo situaci, kdy by takové okolnosti sloužily jako záminka pro neuplatnění pravidel o normálním převodu hospodářství spolu se souvisejícími referenčními částkami, je třeba stanovit určité podmínky a definice, které se použijí na takové okolnosti.“

14 Článek 1 nařízení č. 795/2004 stanovil:

„Toto nařízení stanoví prováděcí pravidla k režimu jednotné platby stanovenému v hlavě III nařízení [č. 1782/2003].“

15 Článek 2 nařízení č. 795/2004 uváděl:

Pro účely hlavy III nařízení [č. 1782/2003] a pro účely tohoto nařízení se rozumí:

[…]

j) ‚výrobní jednotkou‘ přinejmenším jedna plocha, která zakládá nárok na přímé platby během referenčního období, včetně krmných ploch ve smyslu čl. 43 odst. 3 nařízení [č. 1782/2003], nebo jedno zvíře, které by během referenčního období zakládalo nárok na přímé platby případně s odpovídajícím nárokem na prémii;

[…]“

16 Článek 15 nařízení č. 795/2004, nadepsaný „Fúze a rozdělení“, v odstavci 2 stanovil:

„Pro účely čl. 33 odst. 3 prvního pododstavce nařízení [č. 1782/2003] se ‚rozdělením‘ rozumí rozdělení zemědělce ve smyslu čl. 2 písm. a) nařízení [č. 1782/2003] přinejmenším na dva nové samostatné zemědělce 1782/2003] ve smyslu čl. 2 písm. a) nařízení (ES) č. 1782/2003, z nichž alespoň jeden zůstává i nadále, pokud jde o řízení, zisky a finanční rizika, pod kontrolou alespoň jedné fyzické nebo právnické osoby, která původně spravovala hospodářství, nebo rozdělení zemědělce ve smyslu čl. 2 písm. a) nařízení (ES) č. 1782/2003 přinejmenším na jednoho nového samostatného zemědělce ve smyslu čl. 2 písm. a) nařízení (ES) č. 1782/2003 a druhého, který zůstává i nadále, pokud jde o řízení, zisky a finanční rizika, pod kontrolou zemědělce původně spravujícího hospodářství.

Počet a hodnota platebních nároků se stanoví na základě referenční částky a počtu hektarů spojených s převáděnými výrobními jednotkami původního hospodářství.“

Italské právo

17 Prostřednictvím Decreto ministeriale n. 1688 (ministerská vyhláška č. 1688) ze dne 20. července 2004, decreto ministeriale n. 1788 (ministerská vyhláška č. 1788) ze dne 5. srpna 2004 a decreto ministeriale n. 2026 (ministerská vyhláška č. 2026) ze dne 24. září 2004 byly v italském právu přijaty prováděcí předpisy k nařízením č. 1782/2003 a 795/2004.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

18 Bratři OL a ST vlastnili podíl ve společnosti Società Agricola Circe di ST e OL ke dni žádosti o přiznání platebních nároků v rámci režimu jednotné platby, kterou podala tato společnost, a ke dni předběžného přiznání 130 platebních nároků na základě plochy obdělávané uvedenou společností.

19 Dne 1. srpna 2002 po předběžném přiznání těchto nároků uzavřeli tito dva bratři dohodu, která upravovala řadu souvisejících právních úkonů, a sice převod podílů na téže společnosti, ale rovněž podílů na společnosti, které se této dohody neúčastnily, a převod obdělávaných ploch. Tyto různé transakce vedly k tomu, že společnost Società Agricola Circe, tedy nová společnost založená pouze OL a jeho manželkou, již nevlastnila pro rostlinnou výrobu všechny hektary uvedené v žádosti o přiznání platebních nároků v rámci režimu jednotné platby, na jejímž základě byly tyto nároky předběžně přiznány.

20 AGEA s konečnou platností přiznala 71 platebních nároků společnosti Società Agricola Circe. Ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že dalších 59 platebních nároků, které byly předběžně přiznány, bylo přiznáno s konečnou platností společnosti Agricola Case Rosse, která od září 2002 využívala pozemky převedené společností Società Agricola Circe di ST e OL.

21 Dne 5. června 2006 podala Società Agricola Circe k Tribunale di Roma (soud v Římě, Itálie) žalobu proti AGEA, ST a Agricola Case Rosse, kterou se domáhala určení svého nároku na vyplacení podpor odpovídajících 130 platebním nárokům a uložení povinnosti těmto subjektům zaplatit náhradu škody z důvodu, že konečné přiznání 71 platebních nároků bylo protiprávní, jelikož nevyplývalo ze skutečného rozdělení společnosti Società Agricola Circe di ST e OL. Podle společnosti Società Agricola Circe došlo k pouhému převodu obchodních podílů společnosti Società Agricola Circe di ST e OL.

22 Rozsudkem ze dne 27. června 2011 Tribunale di Roma (soud v Římě) tuto žalobu zamítl. Tento rozsudek byl potvrzen rozsudkem Corte d'appello di Roma (odvolací soud v Římě, Itálie) ze dne 21. dubna 2017.

23 Posledně uvedený soud vyložil čl. 33 odst. 3 nařízení č. 1782/2003, a konkrétně pojem „rozdělení", který je v něm uveden, když měl za to, že tento výraz je v tomto nařízení použit v širokém a „netechnickém" smyslu. Podle uvedeného soudu uvedený pojem neodkazuje na pojem, který je definován v právu obchodních společností, ale na všechny situace, kdy se zemědělec stane nástupcem druhého zemědělce, které zahrnují změnu původně obdělávané plochy. Tentýž soud kromě toho upřesnil, že podpory musí být spojeny s obdělávanou plochou. Přiznal tedy zemědělci, který obhospodařoval převedené pozemky od září 2002, tedy Agricola Case Rosse, poměrně některé platební nároky, které byly předběžně přiznány společnosti Società Agricola Circe di ST e OL.

24 Společnost Società Agricola Circe podala proti rozsudku ze dne 21. dubna 2017 kasační opravný prostředek ke Corte suprema di cassazione (Nejvyšší kasační soud, Itálie), který je předkládajícím soudem, přičemž zejména tvrdila, že tento rozsudek porušuje a nesprávně uplatňuje článek 15 nařízení č. 795/2004, čl. 2 písm. a), články 33, 38, 45 a 46 nařízení č. 1782/2003, jakož i právní předpisy, kterými italský stát přijal prováděcí pravidla k těmto ustanovením Unie, a sice ministerské vyhlášky č. 1668 ze dne 20. července 2004, č. 1788 ze dne 5. srpna 2004 a č. 2026 ze dne 24. září 2004.

25 Na podporu kasačního opravného prostředku Società Agricola Circe zejména tvrdí, že relevantní ustanovení unijního práva definují pojem „rozdělení“ tak, že se týká pouze situace, kdy je zemědělský podnik rozdělen na dva nové podniky. Pouhý převod půdy není pro účely konečného přiznání platebních nároků relevantní.

26 Podle předkládajícího soudu je k vyřešení sporu, který mu byl předložen, nezbytný výklad článku 15 nařízení č. 795/2004 a článku 33 nařízení č. 1782/2003, jakož i dalších ustanovení posledně uvedeného nařízení, aby bylo možné zaprvé určit rozsah pojmu „rozdělení“ zemědělského podniku. Zadruhé i za předpokladu, že by tento pojem odpovídal pojmu používaném v právu obchodních společností, včetně zejména směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2121 ze dne 27. listopadu 2019, kterou se mění směrnice (EU) 2017/1132, pokud jde o přeshraniční přemístění sídla, fúze a rozdělení (Úř. věst. 2019, L 321, s. 1), a nevztahoval by se tudíž na takovou situaci, jako je situace, kterou se zabývá, je takový výklad rovněž nezbytný za účelem určení, zda a v jakém rozsahu je pro toto konečné přiznání relevantní zmenšení obdělávané plochy, ke kterému došlo po podání žádosti o přiznání platebních nároků a jejich předběžnému přiznání, avšak před konečným přiznáním těchto nároků.

27 Za těchto okolností se Corte suprema di cassazione (Nejvyšší kasační soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být pojem ‚rozdělení‘ obsažený v čl. 33 odst. 3 nařízení [č. 1782/2003] a v článku 15 nařízení [č. 795/2004] vykládán v tom smyslu, že se vztahuje k pojmu práva obchodních společností, a předpokládá tedy právní ujednání, kterým se mění společnost a jehož důsledkem je rozdělení původního majetku a souboru obhospodařovaných ploch jedné společnosti na dva samostatné majetky patřící různým právnickým osobám, anebo jej lze vykládat extenzivně, a tedy uplatnit na jakékoli smluvní právní ujednání, jehož konečným výsledkem je, že původní majetek a soubor obhospodařovaných ploch původní ‚zemědělské‘ společnosti připadne dvěma různým subjektům, a to i prostřednictvím převodů podílů a kupní smlouvy na pozemky?

2) Je podle správného výkladu souboru ustanovení nařízení č. 1782/2003 (články 2, 23, 24, 33, 34, 36, 38, 43 a 44) pro účely konečného přidělení platebních nároků (*titoli*) SZP v souvislosti s prvním použitím jednotné platby relevantní snížení obhospodařované plochy a hektarů, na které lze poskytnout podporu, k němuž došlo v průběhu roku 2002, po podání žádosti ‚zemědělcem‘ a předběžném přiznání platebních nároků (*titoli*), pokud k němu došlo v důsledku dohod o převodu části dotčené půdy v průběhu roku 2002 a tuto změnu ve smyslu snížení je možné provést i bez návrhu v rámci konečného přidělení?“

K předběžným otázkám

K první otázce

28 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 33 odst. 3 druhý pododstavec nařízení č. 1782/2003 ve spojení s čl. 15 odst. 2 nařízení č. 795/2004, musí být vykládán v tom smyslu, že pojem „rozdělení“ ve smyslu těchto ustanovení zahrnuje situaci, kdy v průběhu referenčního období došlo mezi několika zemědělci k souvisejícím právním úkonům, které zahrnují převod obchodních podílů a obdělávaných zemědělských ploch, což má za následek, že původní majetek

zemědělce a všechny tyto plochy připadnou dvěma novým samostatným zemědělcům, i když taková situace nepředstavuje „rozdělení“ ve smyslu unijního práva obchodních společností, zejména směrnice 2019/2121.

29 Úvodem je třeba zaprvé poznamenat, že okolnost, že nařízení č. 1782/2003 a 795/2004 byla zrušena, nemá vliv na předmět sporu v původním řízení, jelikož z informací, které má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že tato nařízení jsou v projednávaném případě použitelná *ratione temporis*.

30 V této souvislosti je třeba zadruhé uvést, že podle čl. 33 odst. 3 druhého pododstavce nařízení č. 1782/2003, dojde-li k rozdělení během referenčního období, které podle článku 38 tohoto nařízení zahrnuje kalendářní roky 2000 až 2002, nebo nejpozději 31. prosince roku předcházejícího roku použitelnosti režimu jednotné platby, mají zemědělci účastnící se tohoto rozdělení, kteří spravují dotyčné zemědělské podniky, „poměrný“ přístup k režimu jednotné platby, tedy k podpoře příjmů.

31 Z předkládacího rozhodnutí přitom vyplývá a není ani zpochybňováno, že související právní úkony, které vedly společnost Società Agricola Circe zejména ke zmenšení obdělávaných zemědělských ploch oproti plochám obdělávaným společností Società Agricola Circe di ST e OL, se uskutečnily v průběhu roku 2002, a tudíž během referenčního období stanoveného v článku 38 nařízení č. 1782/2003.

32 Zatřetí je třeba uvést, že podle předkládajícího soudu pojem „rozdělení“ definovaný v právu obchodních společností předpokládá změnu jediné společnosti, která rozdělí původní majetek a všechny obhospodařované plochy této společnosti na dva odlišné majetky patřící různým právním subjektům. V tomto ohledu odkazuje zejména na směrnici 2019/2121, která obsahuje definici tohoto pojmu. Kromě toho tento soud konstatuje, že v projednávaném případě nebyla Società Agricola Circe di ST e OL rozdělena ve smyslu práva obchodních společností. Z toho vyplývá, že pouze výklad uvedeného pojmu, který je širší než výklad použitý v právu obchodních společností, by předkládajícímu soudu umožnil dospět k závěru, že Società Agricola Circe di ST e OL byla rozdělena ve smyslu čl. 33 odst. 3 druhého pododstavce nařízení č. 1782/2003 ve spojení s čl. 15 odst. 2 nařízení č. 795/2004.

33 Pro účely výkladu posledně uvedených ustanovení je třeba připomenout, že nařízení č. 795/2004 podle článku 1 ve spojení s bodem 1 jeho odůvodnění stanoví prováděcí pravidla k režimu jednotné platby stanovenému v hlavě III nařízení č. 1782/2003. Za tímto účelem, jak vyplývá z bodu 2 odůvodnění nařízení č. 795/2004, toto nařízení z důvodu jasnosti formuluje několik definic.

34 Podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 795/2004 se pro účely čl. 33 odst. 3 druhého pododstavce nařízení č. 1782/2003 „rozdělením“ rozumí rozdělení zemědělce, jak je definován v čl. 2 písm. a) nařízení č. 1782/2003, na nejméně dva nové samostatné zemědělce, z nichž alespoň jeden zůstává i nadále, pokud jde o řízení, zisky a finanční rizika, pod kontrolou alespoň jedné fyzické nebo právnické osoby, která původně spravovala hospodářství, nebo rozdělení zemědělce ve smyslu tohoto čl. 2 písm. a), na nejméně jednoho nového samostatného zemědělce, přičemž druhý zemědělec zůstává i nadále, pokud jde o řízení, zisky a finanční rizika, pod kontrolou zemědělce původně spravujícího hospodářství.

35 Je třeba konstatovat, že znění těchto ustanovení neobsahuje žádný odkaz na nástroje unijního práva, které se týkají práva obchodních společností, jako je směrnice 2019/2121, které stanoví užší definici pojmu „rozdělení“.

36 Ze znění uvedených ustanovení mimoto vyplývá, že neobsahují ani odkaz na právo členských států, pokud jde o vymezení pojmu „rozdělení“ pro účely použití čl. 33 odst. 3 druhého pododstavce nařízení č. 1782/2003.

37 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora jak z požadavků na jednotné použití unijního práva, tak ze zásady rovnosti vyplývá, že znění ustanovení unijního práva, které výslovně neodkazuje na právo členských států za účelem vymezení svého smyslu a dosahu, musí být zpravidla vykládáno autonomním a jednotným způsobem v celé Evropské unii, přičemž tento výklad je třeba nalézt nejen s přihlédnutím k jeho znění, ale i ke kontextu tohoto ustanovení a k cíli sledovanému dotčenou právní úpravou (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 25. října 2012, Ketelä, C-592/11, EU:C:2012:673, bod 34 a citovaná judikatura, jakož i ze dne 20. dubna 2023, EEW Energy from Waste, C-580/21, EU:C:2023:304, bod 23 a citovaná judikatura).

38 I když čl. 15 odst. 2 nařízení č. 795/2004 definuje pojem „rozdělení“ jako rozdělení zemědělce na přinejmenším dva nové samostatné zemědělce, z nichž alespoň jeden zůstává nadále z hlediska řízení, zisků a finančního rizika pod kontrolou alespoň jedné fyzické nebo právnické osoby, která původně spravovala hospodářství, nebo na nového samotného zemědělce, přičemž druhý zemědělec zůstává nadále z hlediska řízení, zisků a finančního rizika pod kontrolou zemědělce, který původně spravoval hospodářství, toto ustanovení neupřesňuje, jakou formu musí mít rozdělení zemědělce spravujícího původní hospodářství, aby spadalo pod tento pojem, a tudíž aby zemědělci spravující zemědělské podniky vzniklé z takového rozdělení byli způsobilí pro režim jednotné platby. Uvedené ustanovení tím, že se zaměřuje na situaci, která z takové transakce vyplývá, definuje uvedený pojem ve vztahu k účinkům této transakce.

39 Z toho vyplývá, že znění čl. 15 odst. 2 nařízení č. 795/2004 umožňuje mít za to, že se pojem „rozdělení“ uvedený v čl. 33 odst. 3 druhém pododstavci nařízení č. 1782/2003 použije na situaci vyplývající ze souvisejících právních úkonů, a zejména z převodu obdělávaných zemědělských ploch během referenčního období, i když taková situace nutně nespadá pod pojem „rozdělení“, jak je definován v jiných nástrojích unijního práva společností, včetně zejména směrnice 2019/2121.

40 Takový výklad je potvrzen obecnou systematikou nařízení č. 1782/2003, jakož i cílem sledovaným tímto nařízením.

41 V této souvislosti je třeba zaprvé uvést, že z čl. 36 odst. 1 nařízení č. 1782/2003 ve spojení s čl. 43 odst. 1 tohoto nařízení a čl. 44 odst. 1 uvedeného nařízení vyplývá, že podpora příjmů zemědělců poskytovaná v rámci režimu jednotné platby je vyplácena za platební nároky, dále že každý zemědělec má platební nárok za hektar, na který lze poskytnout uvedenou podporu, a konečně že každý platební nárok vázaný na hektar, na který lze poskytnout podporu, uděluje právo na výplatu částky, která je stanovena platebním nárokem.

42 Je tudíž třeba mít za to, že nařízení č. 1782/2003 uznává existenci vazby mezi zaprvé platebními nároky, na jejichž základě je podpora příjmu vyplácena, a zadruhé zemědělskou plochou (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. ledna 2010, van Dijk, C-470/08, EU:C:2010:31, body 28 až 30).

43 Existence tohoto vztahu se přitom odráží rovněž v rámci rozdělení zemědělce, k němuž došlo během referenčního období. Ze znění čl. 33 odst. 3 druhého pododstavce nařízení č. 1782/2003 ve spojení s čl. 15 odst. 2 druhým pododstavcem nařízení č. 795/2004 totiž vyplývá, že z důvodu

rozdělení musí být počet platebních nároků každého zemědělce spravujícího část původního zemědělského podniku nutně nižší než počet, který byl vyplacen tomuto zemědělskému podniku jako celku.

44 Na základě prvního z těchto ustanovení mají v případě rozdělení během referenčního období nebo nejpozději do 31. prosince roku, který předchází roku použití režimu jednotné platby, zemědělci, kteří spravují zemědělské podniky, poměrný přístup k režimu jednotné platby za stejných podmínek jako zemědělec, který spravoval původní zemědělský podnik. Stejně tak podle druhého z uvedených ustanovení se počet a hodnota platebních nároků stanoví zejména na základě počtu hektarů spojených s převáděnými výrobními jednotkami původního hospodářství.

45 Zadruhé, pokud jde o cíl sledovaný nařízením č. 1782/2003, je třeba nejprve připomenout, jak je uvedeno v bodě 24 odůvodnění tohoto nařízení, že cílem tohoto nařízení bylo umožnit přechod z podpory produkce na podporu producentů, a to postupným snižováním přímých plateb a zavedením režimu podpory příjmů oddělené od produkce, tedy prostřednictvím jednotné platby určené na základě předchozích nároků v průběhu referenčního období, a to za účelem dosažení větší konkurenceschopnosti zemědělců z Unie (rozsudek ze dne 19. září 2013, Panellinios Syndesmos Viomichanion Metapoiisis Kapnou, C-373/11, EU:C:2013:567, bod 17).

46 Dále z bodu 29 odůvodnění nařízení č. 1782/2003, podle kterého by jednotná platba měla být stanovena na úrovni zemědělského podniku, vyplývá, že unijní zákonodárce chtěl vyhradit vyplácení podpory na základě platebních nároků na hektar zemědělci, který skutečně obhospodařuje zemědělský podnik, tedy soubor výrobních jednotek.

47 V tomto ohledu je třeba uvést, že Soudní dvůr již rozhodl, že zemědělské plochy jsou součástí zemědělského podniku zemědělce, pokud má zemědělec pravomoc spravovat tyto plochy pro účely výkonu zemědělské činnosti, tj. pokud má zemědělec ve vztahu k těmto plochám dostatečnou autonomii pro účely výkonu zemědělské činnosti (rozsudek ze dne 9. června 2016, Planes Bresco, C-333/15 a C-334/15, EU:C:2016:426, bod 37 a citovaná judikatura).

48 Konečně, jak vyplývá z bodu 30 jeho odůvodnění, sledovalo nařízení č. 1782/2003 rovněž cíl zabránit spekulativním převodům vedoucím ke kumulaci platebních nároků, které neodpovídají zemědělské skutečnosti.

49 Výklad pojmu „rozdělení“ uvedeného v čl. 33 odst. 3 druhém pododstavci nařízení č. 1782/2003 v tom smyslu, že neumožňuje mít za to, že nový zemědělec, na kterého byly během referenčního období převedeny v rámci souvisejících právních úkonů obdělávané zemědělské plochy, může mít přístup k režimu jednotné platby, by přitom ohrozil všechny cíle sledované tímto nařízením č. 1782/2003, uvedené v bodech 45, 46 a 48 tohoto rozsudku, jelikož by tento výklad znamenal, že zaprvé by byl přístup k tomuto režimu výlučně a v plném rozsahu poskytnut zemědělci, který již tyto plochy nespravuje, a zadruhé by podpora byla vyplácena za platební nároky, které již nejsou spojeny s uvedenými plochami.

50 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že čl. 33 odst. 3 druhý pododstavec nařízení č. 1782/2003, ve spojení s čl. 15 odst. 2 nařízení č. 795/2004, musí být vykládán v tom smyslu, že pojem „rozdělení“ ve smyslu těchto ustanovení zahrnuje situaci, kdy v průběhu referenčního období došlo mezi několika zemědělci k souvisejícím právním úkonům, které zahrnují převod obchodních podílů a obdělávaných zemědělských ploch, což má za následek, že původní majetek

zemědělce a všechny tyto plochy připadnou dvěma novým samostatným zemědělcům, i když taková situace nepředstavuje „rozdělení“ ve smyslu unijního práva obchodních společností, zejména směrnice 2019/2121.

K druhé otázce

51 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že druhá otázka je položena pro případ, že by odpověď na první otázku znamenala, že pojem „rozdělení“ uvedený v čl. 33 odst. 3 druhém pododstavci nařízení č. 1782/2003 ve spojení s čl. 15 odst. 2 nařízení č. 795/2004 odkazuje na pojem použitý v právu obchodních společností.

52 Vzhledem k odpovědi na první otázku přitom není namístě na druhou otázku odpovídat.

K nákladům řízení

53 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (šestý senát) rozhodl takto:

Článek 33 odst. 3 druhý pododstavec nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 ze dne 29. září 2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce a kterým se mění nařízení (EHS) č. 2019/93, (ES) č. 1452/2001, (ES) č. 1453/2001, (ES) č. 1454/2001, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 1251/1999, (ES) č. 1254/1999, (ES) č. 1673/2000, (EHS) č. 2358/71 a (ES) č. 2529/2001, ve spojení s čl. 15 odst. 2 nařízení Komise (ES) č. 795/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se stanoví prováděcí pravidla k režimu jednotné platby podle nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce,

musí být vykládán v tom smyslu, že

pojem „rozdělení“ ve smyslu těchto ustanovení zahrnuje situaci, kdy v průběhu referenčního období došlo mezi několika zemědělci k souvisejícím právním úkonům, které zahrnují převod obchodních podílů a obdělávaných zemědělských ploch, což má za následek, že původní majetek zemědělce a všechny tyto plochy připadnou dvěma novým samostatným zemědělcům, i když taková situace nepředstavuje „rozdělení“ ve smyslu unijního práva obchodních společností, zejména směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2121 ze dne 27. listopadu 2019, kterou se mění směrnice (EU) 2017/1132, pokud jde o přeshraniční přemístění sídla, fúze a rozdělení.

Podpisy